

ΤΑΞΗ: Β' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ/ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ημερομηνία: Παρασκευή 3 Ιανουαρίου 2025

Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

1^ο υποερώτημα

Για να επιβιώσει ο Τύπος στη νέα ψηφιακή εποχή χρειάζεται να προσφέρει έγκυρη ενημέρωση, βαθιά ανάλυση και άποψη βασισμένη στην ουσιαστική γνώση. Οι εφημερίδες πρέπει να προσφέρουν ερμηνευτική δημοσιογραφία, ανάλυση και σωστή ταξινόμηση των δεδομένων της επικαιρότητας, χτίζοντας ένα πιστό αναγνωστικό κοινό, που θα απολαμβάνει περιεχόμενο υψηλής ποιότητας. Τέλος, είναι σημαντικό να αποτελούν αξιόπιστη πηγή και να ξεχωρίζουν μέσα στον κυκεώνα της σύγχρονης παραπληροφόρησης, βοηθώντας τους αναγνώστες να ενημερώνονται σωστά. (70 λέξεις)

2^ο υποερώτημα

Οι μετατροπές θα γίνουν ως εξής:

- α. Με την ψηφιοποίηση της καθημερινότητας σε όλο και περισσότερες εκφάνσεις
- β. Μια νέα εποχή για τον Τύπο σε παγκόσμιο επίπεδο σηματοδοτήθηκε από την οικονομική κρίση σε συνδυασμό με την ταχύτερη είσοδό μας στην ψηφιακή εποχή
- γ. Άποψη που βασίζεται στην ουσιαστική γνώση
- δ. Οι εφημερίδες φέρνουν τον κόσμο μαζί και είναι απαραίτητες, για να διατηρείται η κοινωνική συνοχή

3^ο υποερώτημα

Η αντίθεση που χρησιμοποιεί η συντάκτρια στην πρώτη παράγραφο εντοπίζεται στο παρακάτω απόσπασμα: «Είναι πολλοί αυτοί που θα ισχυριστούν ότι αποτελεί αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι ο Τύπος έχει χάσει το μονοπώλιο στη σφαίρα της ενημέρωσης, λόγω της πληθώρας των εναλλακτικών πηγών πληροφόρησης. Ξεχνούν, όμως, ότι έχει προηγηθεί το ραδιόφωνο και η τηλεόραση, αλλά οι εφημερίδες έχουν αντέξει». Ο σκοπός αυτής της επιλογής της είναι να αναδείξει emphatically τις δυνατότητες που έχει ο Τύπος στη γενικότερη ενημέρωση των πολιτών. Θέλει να δείξει την αντίθεση πως παρά την ύπαρξη εναλλακτικών πηγών πληροφόρησης, οι εφημερίδες δεν

αποτελούν παρελθόν, αλλά αντίθετα μια εναλλακτική και πληρέστερη μορφή ενημέρωσης.

4^ο υποερώτημα

Η συγγραφέας χρησιμοποιεί τη μεταφορική/συνυποδηλωτική χρήση της γλώσσας στο απόσπασμα αυτό, καθώς παρομοιάζει την πολυπλοκότητα της επικαιρότητας με έναν λαβύρινθο και το πλήθος των ψευδών ειδήσεων με έναν ωκεανό. Ο στόχος της είναι να γίνει πιο κατανοητό το μέγεθος του προβλήματος, που καλείται να ξεπεράσει κάθε αναγνώστης, για να ενημερώνεται σωστά. Με τη αυτήν την επιλογή, το ύφος γίνεται πιο γλαφυρό και οικείο στους δέκτες και εγείρεται το ενδιαφέρον τους. Ο λόγος αποκτά περισσότερη ζωντάνια και παραστατικότητα, καθώς οι εικόνες, που αξιοποιούνται, προκαλούν συνειρμούς στη σκέψη των αναγνωστών.

Με κυριολεκτική/δηλωτική χρήση της γλώσσας το απόσπασμα θα ήταν:

«Σε μια εποχή που χαρακτηρίζεται από πολυπλοκότητα και ασύλληπτη ταχύτητα, οι αναγνώστες χρειάζονται καθοδήγηση για την ενημέρωσή τους. Έχουν ανάγκη από αξιοπιστία μέσα στο πλήθος των ψευδών ειδήσεων που εμφανίζονται καθημερινά στις οθόνες τους»

ΘΕΜΑ Β

Κειμενικό είδος: Επιχειρηματολογικό κείμενο

Τύπος Κειμένου: Άρθρο στην εφημερίδα του σχολείου

Γλώσσα: Αναφορική λειτουργία

Ύφος: Σοβαρό με στοιχεία επικαιρότητας

Ενδεικτικός τίτλος:

Γιατί χάθηκαν οι εφημερίδες;

Πρόλογος:

Τις τελευταίες δεκαετίες η καθημερινότητα των ανθρώπων έχει αλλάξει σημαντικά εξαιτίας της διάδοσης του διαδικτύου. Ανεπηρέαστος βέβαια, δεν έμεινε και ο τομέας της ενημέρωσης με την εφημερίδα να χάνει τη θέση κυριαρχίας που κατείχε και πολλές νέες πηγές πληροφόρησης να κάνουν την εμφάνισή τους και να κερδίζουν έδαφος στις προτιμήσεις των ανθρώπων. Έπομένως, είναι σημαντικό να διερευνηθεί η τάση του κοινού να ενημερώνεται μέσω του διαδικτύου, αλλά και οι τρόποι, μέσω των οποίων θα καλλιεργηθεί το ενδιαφέρον των νέων για ανάγνωση εφημερίδων.

Κυρίως Θέμα

Ζητούμενο Α΄: Γιατί προτιμάται το διαδίκτυο για την ενημέρωση αντί των εφημερίδων;

- **Αμεσότητα, ταχύτητα:** το διαδίκτυο προσφέρει τη δυνατότητα για ενημέρωση σε πραγματικό χρόνο και συνεχή παρακολούθηση της εξέλιξης μιας είδησης. Αντίθετα, οι εφημερίδες εκδίδονται με καθυστέρηση την επόμενη μέρα.
- **Ευκολία:** ο άνθρωπος μπορεί να ενημερωθεί ανά πάσα στιγμή μέσω του κινητού του τηλεφώνου ή κάποιας άλλης συσκευής, ενώ την εφημερίδα χρειάζεται να την αγοράσει, αν θέλει να την έχει σε έντυπη μορφή.
- **Διαδραστικότητα:** ο χρήστης του διαδικτύου μπορεί να μοιραστεί ο ίδιος ειδήσεις, να σχολιάσει και να συζητήσει με άλλους χρήστες, δυνατότητα που λείπει από την εφημερίδα.
- **Ποικιλία πηγών:** ο χρήστης του διαδικτύου έχει τη δυνατότητα να ενημερωθεί από πολλές διαφορετικές πηγές και να συγκρίνει διαφορετικές απόψεις, αποκτώντας μία σφαιρική εικόνα της πραγματικότητας.
- **Εξατομίκευση:** στο διαδίκτυο ο άνθρωπος μπορεί να επιλέξει ακριβώς την ενημέρωση που θέλει. Μπορεί να ακολουθήσει συγκεκριμένους δημοσιογράφους και ιστοσελίδες αναζητώντας τα θέματα που τον ενδιαφέρουν. Αντίθετα, στην εφημερίδα δεν υπάρχει η ίδια δυνατότητα για εξατομίκευση της ενημέρωσης.
- **Συνδυασμός εικόνων και βίντεο:** το διαδίκτυο συνδυάζει τον λόγο, με τις εικόνες και τα βίντεο προσφέροντας πιο κατανοητή και ενδιαφέρουσα ενημέρωση. Από την άλλη, στις εφημερίδες τα κείμενα εμπλουτίζονται μόνο με εικόνες.
- **Κόστος:** η πρόσβαση στο διαδίκτυο είναι σχεδόν δωρεάν και οι συνδρομές που απαιτούνται σε κάποια ψηφιακά μέσα έχουν μικρό κόστος. Αντιθέτως, η αγορά μίας καθημερινής εφημερίδας μπορεί να αποτελεί μια σημαντική επιβάρυνση στον καθημερινό προϋπολογισμό.

Ζητούμενο Β': Πώς θα καλλιεργηθεί το ενδιαφέρον των νέων για την ανάγνωση εφημερίδων;

Οι εφημερίδες:

- **Ελκυστική θεματολογία:** μπορούν να ενσωματώσουν στο περιεχόμενό τους θέματα που να είναι προσφιλή στους νέους. Προκείμενου να διαβάσουν οι νέοι κάποια εφημερίδα χρειάζεται να προσφέρουν ενημέρωση που να συνδέεται με τις εμπειρίες και τις ανησυχίες τους.
- **Ψηφιακές εκδόσεις/ εφαρμογές:** οι νέοι χρησιμοποιούν πολύ στην καθημερινότητα τους τα κινητά τηλέφωνα. Σημαντική κρίνεται, λοιπόν, η δημιουργία εφαρμογών για smartphones που θα προσφέρουν ενημέρωση ανάλογης ποιότητας με την έντυπη εκδοχή. Έτσι, οι εφημερίδες θα γίνουν πιο εύκολα προσβάσιμες, αλλά και πιο ελκυστικές.

Η οικογένεια:

- **προώθηση της ανάγνωσης από μικρή ηλικία:** είναι θεμιτό οι γονείς να αφιερώνουν λίγο χρόνο για να διαβάζουν εφημερίδες μαζί με τα παιδιά τους από

μικρή ηλικία. Παράλληλα, μπορούν να συζητούν μαζί τους για θέματα που τους ενδιαφέρουν. Έτσι, μπορεί να δημιουργηθεί μια θετική εικόνα για την εφημερίδα και την ενημέρωση μέσω αυτής.

- **ενημέρωση για τη σημασία της εφημερίδας:** σημαντικό είναι να γνωρίσουν τα παιδιά μέσω των γονέων τη σημασία της ενημέρωσης και τον ρόλο της εφημερίδας. Αν κατανοήσουν ότι η εφημερίδα προσφέρει αξιόπιστη και έγκυρη ενημέρωση για τα γεγονότα που συμβαίνουν στον κόσμο, ίσως να αναπτύξουν ενδιαφέρον για την ανάγνωση.

Το σχολείο:

- **ανάγνωση άρθρων εντός του μαθήματος:** οι καθηγητές μπορούν να ενσωματώσουν στο μάθημά τους την ανάγνωση άρθρων που σχετίζονται με τα αντικείμενα που διδάσκουν. Έτσι, θα δημιουργείται χώρος για συζήτηση επίκαιρων θεμάτων που ίσως ενδιαφέρουν τους μαθητές και να παρακινηθούν ώστε να διαβάσουν εφημερίδες.
- **ερευνητικές εργασίες:** οι καθηγητές μπορούν να αναθέτουν στους μαθητές εργασίες με θέματα σύγχρονα και για την έρευνά τους να χρησιμοποιούν και εφημερίδες. Μέσα από την ανάγνωση και τη μελέτη εφημερίδων οι μαθητές μπορούν να εξοικειωθούν με αυτό το μέσο.
- **σχολική εφημερίδα/ e-εφημερίδα:** το σχολείο είναι καλό να ενθαρρύνει τους μαθητές να δημιουργήσουν τη δική τους έντυπη ή ψηφιακή εφημερίδα. Οι μαθητές μπορούν να αναλάβουν οι ίδιοι τον ρόλο του δημοσιογράφου κάνοντας έρευνα για θέματα που τους αφορούν και να συντάσσουν άρθρα. Με αυτό τον τρόπο, οι μαθητές θα εκτιμήσουν την αξία της εφημερίδας και τη θέση της στην ενημέρωση.

Επίλογος:

Συμπερασματικά, το διαδίκτυο διαθέτει μία σειρά πλεονεκτημάτων που κάνουν την ενημέρωση μέσω αυτού πιο εύκολη και πιο πλήρη. Ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη την αξία των εφημερίδων, κρίνεται σημαντική η καλλιέργεια του ενδιαφέροντος των νέων για αυτές. Έτσι, οι εφημερίδες θα αποκτήσουν ένα σύγχρονο αναγνωστικό κοινό εξασφαλίζοντας, όχι απλά την επιβίωσή τους στο σύγχρονο ψηφιακό περιβάλλον, αλλά και την εξέλιξή τους.

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Τόσο στην αρχή της πρώτης όσο και της δεύτερης στροφής εντοπίζονται δύο επαναλήψεις («Αν δεν υπήρχαν όλα αυτά...Αν η ζωή που ζεις μακριά μου») που αποτυπώνουν την ματαίωση του ποιητικού υποκειμένου για την καθημερινότητα που βιώνει μακριά από τον ερωτικό του πόθο. Επιτονίζει την ανάγκη του να παρακάμψει τα εμπόδια που τον κρατούν δέσμιο και να βιώσει τα συναισθήματά του στην ολότητα τους. Επιβεβαιώνει με αυτές την αλήθεια της παραδοξότητας

την οποία βιώνει και emphaticά ελπίζει στην ανατροπή της υφιστάμενης κατάστασης στην οποία έχει περιέλθει.

Επίσης, αξιοποιεί μια μεταφορά («τα χέρια μας δένουν») για να φωτίσει παραστατικά τα λεγόμενά του τόσο όσον αφορά τη δυστοπία, την οποία βιώνει, όσο και το συναισθηματικό του κενό. Συγκεκριμένα, μέσω της πρώτης, διαφαίνονται μια σειρά εμποδίων που δεν αφήνουν αυτόν τον έρωτα να ανθίσει. Με τα «δεσμά» συμβολίζεται ο εγκλωβισμός στην απραξία από εξωγενείς παράγοντες.

Εναλλακτικά:

(«ταξιδεύει το κορμί σου») Μέσω της μεταφοράς προσδίδει γλαφυρότητα στην ανάγκη του να συνδεθεί μαζί της ερωτικά παρακάμπτοντας τις αποστάσεις που τις ορίζουν οι συνθήκες και η απόσταση των μέσων του τεχνικού πολιτισμού.

- Γ2.** Με τα συναπτά ερωτήματα στο τέλος των στίχων του («Πόσο ακόμα θα κυνηγάμε τις ζωές μας; / Πόσο ακόμα μέσα από τους υπολογιστές μας;») ο Κ.Λειβαδάς διερωτάται απευθυνόμενος στον πόθο του για πόσο ακόμα θα παραμένει αυτός ο έρωτας ανολοκλήρωτος. Ρητορικό καθίσταται το ερώτημα, μιας και η ευθύνη βαραίνει τόσο τους ίδιους που αναβλητικά ματαιώνουν την εκπλήρωσή του όσο και τα τους υπολογιστές που τους κρατάνε δέσμιους σε μια εικονική πραγματικότητα. Τα ερωτήματα παράγουν αμεσότητα και γλαφυρότητα στα λεγόμενά του διεγείροντας το ενδιαφέρον του αναγνώστη ωθώντας τον να ταυτιστεί με τον προβληματισμό του. Κάνουν τους στίχους πιο επιδραστικούς, μιας και είναι επίκαιρα για τον κάθε σύγχρονο νέο.

ΘΕΜΑ Δ

Ο στιχουργός εκφράζει την ανησυχία του για την κρίση των διαπροσωπικών σχέσεων στην σύγχρονη κοινωνία των υπολογιστών και του διαδικτύου. Αρχικά, εκπέμπει το μήνυμά του σε α'ενικό ρηματικό πρόσωπο («έγραφα», «φαντάζομα») προκειμένου να προσδώσει βιωματικότητα στα λεγόμενά του και καταδείξει με αμεσότητα στον ερωτικό του πόθο το αδιέξοδο στο οποίο έχει περιέλθει. Μέσω της αντίθεσης («είναι αγάπη μου αυτή η ζωή... που ξεψυχάς στην αγκαλιά μου») αναδεικνύει τη ματαιότητα μιας απόμακρης και συμβατικής ζωής, από την οποία εκλείπει η εγγύτητα, το αυθεντικό βίωμα και το συναίσθημά της σύνυπαρξης.

Δεν χωρά αμφιβολία ότι και για εμένα το συναίσθημα βιώνεται εκ του σύνεγγυς και το διαδίκτυο είναι ένα ημίμετρο που εγκλωβίζει τις ανθρώπινες σχέσεις. Τις ωθεί σε επιφανειακή προσέγγιση και γεννά ανολοκλήρωτα απωθημένα ημιτελών βιωμάτων. Δεν μπορεί κάποιος να εμβαθύνει στο συναίσθημά του εξ αποστάσεως, προβάλλοντας τον εαυτό του εξωραϊσμένα. (137 λέξεις)